

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/297/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814203336
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8814203336.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a sudkýň JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci navrhovateľa: Quantum Credit, a.s., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 47 248 980, zastúpeného: PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 36 668 745 proti odporkyni: R. T., nar. XX. XX. XXXX, XXX XX U. XXX, o zaplatenie 248,95 eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8C/33/2014-29 zo dňa 09.10.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol a odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 43 ods. 1, 5 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 3 ods. 1, § 39 § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2, § 544 ods. 1, Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. konštatovaním, že navrhovateľ sa návrhom domáhal od odporkyne zaplatenia sumy 248,95 Eur s úrokom z omeškania. Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. uzavrela s odporkyňou dňa 11.12.2008 Zmluvu o pripojení Fix a Dodatok k Zmluve o pripojení Fix, predmetom čoho bolo poskytovanie služby s povinnosťou minimálneho mesačného zmluvného dobitia kreditu sumou 132,78 Eur po dobu 24 mesiacov. Odporkyňa kredit nedobýjala, preto jej vzniká povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu, na čo jej bola vystavená faktúra splatná 25.04.2011 na žalovanú sumu. Slovak Telekom, a.s. a navrhovateľ uzavreli Zmluvu o postúpení pohľadávok dňa 20.11.2013, predmetom ktorej bola predmetná pohľadávka.

Podľa zistení prvostupňového súdu navrhovateľ právo na zmluvnú pokutu odvíjal od zmluvy o pripojení a dodatku k nej, ktorá ako typová zmluva je uzatváraná vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvných pokutách podstatným spôsobom neovplyvňuje, preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporkyňou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách a navrhovateľ menil len výšku zmluvnej pokuty.

Súd prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľ pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ a odporkyňa ako spotrebiteľ. Základným princípom spotrebiteľskej zmluvy je, že nesmú obsahovať

neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Poukázal na to, že zmluva bola uzavretá na predtlačí spoločnosti a jednotlivé údaje boli vpisované zástupcom spoločnosti. Čo sa týka zmluvnej pokuty, dodávateľ z hľadiska času nerozlišuje, kedy ku skutočnosti zakladajúcej nárok dodávateľa na zmluvnú pokutu dôjde s tým, že zmluvná pokuta by mu patrila aj v prípade, kedy odporkyňa len uskutočnila nejaký úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy. Výška zmluvnej pokuty bola určená jednotnou sumou za porušenie akýchkoľvek povinností. Spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy má objektívne iba veľmi nejasnú predstavu o obsahu zmluvných podmienok a to nielen vzhľadom na veľmi drobné, takmer nečitateľné písmo, akým sú podmienky v dodatkoch k Zmluve o pripojení uvedené, ale aj pre slovnú formuláciu jednotlivých zmluvných dojednaní a ich množstvo v jednom súvislom texte. Spotrebiteľ sa pritom domnieva, že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. Pri čítaní sa navyše stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky a práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotil súd prvého stupňa ako nepochopiteľný a nie dobrý úmysel, ktorému nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu upriamil pozornosť na nález č. I. ÚS/342/2009 ČR.

V ďalšom poukázal na to, že zaplatenie zmluvnej pokuty bolo medzi účastníkmi konania dohodnuté v prípade porušenia hoci len jednej povinnosti odporkyňou pri následnom vyradení SIM karty z prevádzky a okrem prípadu, keď došlo k zániku zmluvy, bol právny predchodca navrhovateľa oprávnený pri ďalšom porušení niektorých z povinností odporkyne uplatňovať takúto zmluvnú pokutu opätovne. Súd prvého stupňa preto dojednanie zmluvnej pokuty vyhodnotil ako dojednanie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 39 OZ a preto neplatné. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 24.02.2011, IV. ÚS/55/2011.

Z vyššie uvedených dôvodov preto súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol. Ak by aj dojednanie zmluvnej pokuty medzi účastníkmi zmluvného vzťahu nebolo v rozpore s dobrými mravmi a teda by bolo platne dohodnuté, súd by nárok navrhovateľa na jej zaplatenie v danom prípade považoval za premlčaný. Podľa bodu 3. Dodatku k Zmluve o pripojení odporkyňa mala uhradiť zmluvnú pokutu, ak poruší svoju povinnosť uskutočniť celkové zmluvné dobíjanie najneskôr k poslednému dňu posledného zúčtovacieho obdobia počas trvania doby viazanosti. Dodatok k Zmluve o pripojení Fix bol uzatvorený dňa 11.12.2008 s dohodnutou dobou viazanosti 24 mesiacov. Dodatok bol účinný dňom jeho podpísania zmluvnými stranami a teda doba viazanosti uplynula v decembri 2010. Ak odporkyňa nespĺnila zmluvnú povinnosť dobíjania kreditu, ktorá mala byť sankcionovaná zo strany veriteľa zmluvnou pokutou, veriteľ najneskôr v decembri 2010 vedel, že odporkyňa takúto povinnosť nespĺnila a vzniklo mu právo požadovať zmluvnú pokutu a uplatniť svoj nárok cestou súdu. Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. až dňa 08.04.2011 vystavila faktúru, ktorou fakturovala zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur za obdobie od 08.03.2011 do 07.04.2011 (nie je zrejmé prečo práve za takéto obdobie) a vo faktúre vôbec nešpecifikovala, za aké porušenie zmluvnej povinnosti si veriteľ uplatňuje nárok na jej zaplatenie. V Dodatku k Zmluve o pripojení je zmluvná pokuta uvedená ako dôsledok porušenia viacerých zmluvných povinností zo strany účastníka.

Keďže v decembri 2010 uplynula dohodnutá doba viazanosti - 24 mesiacov, teda na konci tohto mesiaca, alebo najneskôr v januári 2011 veriteľ si mohol svoj nárok uplatniť cestou súdu. Žaloba bola podaná na súde dňa 23.04.2014, teda po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby ustanovenej v Občianskom zákonníku.

Z § 100 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Výrok o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. so záverom, že v konaní úspešná odporkyňa si náhradu trov nežiadala, preto jej súd trovy nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Vyslovil svoj nesúhlas so záverom súdu prvého stupňa a mal za to, že vymáhanú zmluvnú pokutu nemožno považovať za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti.

Uviedol, že z hľadiska platnej judikatúry ani v jednom prípade súd nevyslovil záver, že samotný fakt uzavretia dohody o zmluvnej pokute medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy predstavuje neprijateľnú podmienku. Bod 3. Dodatku k Zmluve o pripojení, v ktorom je upravená zmluvná pokuta, neobsahuje ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Aj keď v ustanovení § 53 ods. 4 OZ je výpočet neprijateľných podmienok iba exemplifikatívny, uvedený bod 3. nenapĺňa kvalifikačné kritéria neprijateľnosti stanovené zákonom.

Ani výšku zmluvnej pokuty nepovažuje za neprimerane vysokú, vzhľadom na povahu zabezpečeného záväzku, najmä keď v danom prípade ide o synalagmatický záväzok, čo sa týka práv a povinností zmluvných strán. Odporkyňa si ponechala mobilný telefón v reakciovnej cene a nedobitím kreditu najneskôr v posledný deň lehoty viazanosti 24 mesiacov sa poskytovateľovi služby nevrátilo kalkulované plnenie v podobe tržieb za poskytnuté služby. Tento vstupoval do vzťahu za predpokladu určitého očakávaného hospodárskeho výsledku. Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. bola vytvorená za účelom dosiahnutia zisku, očakávala preto hospodársky výsledok.

K otázke nemožnosti ovplyvniť zmluvné podmienky uviedol, že zo strany účastníka to bolo na jeho slobodnom rozhodnutí, nebol nijakým spôsobom nútený vstúpiť do zmluvného vzťahu. Odporca si vybral poskytovateľa služieb a sám si zvolil aj mobilný telefón. Účastník mal právo na relevantné informácie zo strany podniku, na základe ktorých sa rozhodol či vstúpi do vzťahu. Mal možnosť výberu iných dodávateľov totožných služieb. Bežný spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť uzatvorenie zmluvy výberom vhodných zmluvných podmienok tak, aby mu tieto vyhovovali spolu s prijatím príslušných sankcií v prípade ich neplnenia. Niektorí spotrebiteľia totiž uzatvárajú zmluvy výslovne so špekulatívnym zámerom.

V ďalšom uviedol, že vznik nároku na zmluvnú pokutu je viazaný na porušenie zmluvného záväzku, napr. nezaplatením ceny služby alebo nedobitím kreditu aj na vyúčtovanie zmluvnej pokuty.

V ďalšom namietal, že veľkosť písma v danej zmluve bola rovnaká, zmluva je čitateľná voľným okom.

V odvolaní bola vznesená aj námietka nesprávne súdom prvého stupňa vyhodnoteného premlčania zmluvnej pokuty. S poukazom na § 101 a § 102 OZ, nárok na uplatnenie zmluvnej pokuty vznikol veriteľovi nasledujúci deň po tom, čo došlo k porušeniu zmluvy, teda dňom 01.01.2011. Od uvedeného momentu mal veriteľ 3 roky na to, aby svoj nárok uplatnil, teda vyúčtoval dlžníkovi, a od toho momentu plynie ďalšia 3-ročná premlčacia lehota na uplatnenie práva na súde. Nárok bol preto na súde podaný žalobou včas.

Záverom vyhodnotil, že dohoda o zmluvnej pokute nie je neplatná, netvorí neprijateľnú zmluvnú podmienku a ani výška dohodnutej zmluvnej pokuty nie je neprimeraná s ohľadom na zabezpečenie vymáhanej pohľadávky a nárok nie je premlčaný. Žiadal preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie

súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie a prizná navrhovateľovi trovy konania a trovy právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby, čo je 88,70 Eur (3x úkon po 16,60 Eur, 3x režijný paušál a DPH).

K odvolaniu sa odporkyňa nevyjadрила.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.) vzhľadom na včas podané odvolanie (§204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuly súdu dňa 24.06.2015 a zistil, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako aj z jeho správnu právnu kvalifikáciu predmetného nároku, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Na správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a k odvolacím námietkam odvolací súd v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. uvádza nasledovne:

Zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 01.04.2004, t.j. ešte pred uzatvorením spornej zmluvy o pripojení dňa 11.12.2008 a jej dodatku z rovnakého dňa, do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou Európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Správne preto bolo zistenie súdu prvého stupňa, že spotrebiteľské zmluvy musia byť vyvážené a nemožno akceptovať, aby spotrebiteľ mal menej práv ako dodávateľ.'

Preto i odvolací súd má za to, ako to správne vyhodnotil súd prvého stupňa, že v zmluve dohodnutá podmienka medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou je ohľadom zmluvnej pokuty neprijateľnou podmienkou, ktorej súd nemôže poskytnúť ochranu. V zmysle ustanovenia § 153 ods. 3 O.s.p., súd môže v rozsudku aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná. Teda aj v prípade, ak súd prvého stupňa vo výroku rozsudku vyslovene neuviedol, že podmienka týkajúca sa zmluvnej pokuty je neprijateľná, nemôže to zakladať nárok navrhovateľa na jej priznanie.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu, keďže zmluvnú pokutu je správne potrebné považovať za neplatnú v zmysle § 39 OZ a to vzhľadom na nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán čo do jej dojednaní, aj jej výška je z toho dôvodu neakceptovateľná. Len napr. porovnaním sumy 132,78 Eur, čo malo predstavovať dobitie kreditu, výška zmluvnej pokuty 248,95 Eur predstavuje 1,87 násobok. Teda aj výška zmluvnej pokuty je jednoznačne okrem iného v rozpore s dobrými mravmi a tým, okrem iného, neplatne dojednaná.

Ani ďalšia argumentácia odvolateľa, že odporkyňa sa mohla slobodne rozhodnúť, s kým vstúpi do zmluvného vzťahu, neodôvodňuje oprávnenosť nároku navrhovateľa na zmluvnú pokutu. Žiadny zmluvný vzťah v spotrebiteľských zmluvách nemôže byť uzavretý v neprospech spotrebiteľa. Navrhovateľ tiež nepreukázal, aby predmetná spotrebiteľská zmluva bola uzavretá to čo do zmluvnej pokuty individuálne s odporkyňou.

Čo sa týka veľkosti písma zmluvy, už len napr. porovnaním jej textu a písmen na faktúrach právneho predchodcu navrhovateľa alebo dokonca Zmluvy o postúpení predmetnej pohľadávky medzi právnym predchodcom navrhovateľa na navrhovateľom je evidentné, že text Zmluvy o pripojení a jej Dodatku sú písané podstatne menším písmom ako porovnávané texty.

K namietanému vyhodnoteniu premlčania odvolací súd uvádza, že premlčanie súd prvého stupňa správne vyhodnotil. Navrhovateľ nesprávne vníma inštitút premlčania, keď si myslí, že od 01.01.2011 mal 3 roky na vyúčtovanie zmluvnej pokuty a od vyúčtovania mala začať plynúť ďalšia 3-ročná premlčacia lehota na uplatnenie práva na súde. Lehota 3 rokov začína od prvého dňa, kedy sa právo mohlo uplatniť na súde, to znamená od 01.01.2011 začala plynúť 3-ročná premlčacia lehota, v rámci ktorej bolo možné právo uplatniť na súde. V žiadnom prípade táto lehota sa nemohla predĺžiť na ďalšie 3 roky počítanej odo dňa vyúčtovania zmluvnej pokuty.

Odvolací súd ešte uvádza, že ak dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a požadovaná sankcia je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Ustanovenie § 53 a nasl. OZ sú vyjadrením snahy, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok aj v súlade s dobrými mravmi.

Zmluvné podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môžu odchýliť od podmienok upravených v Občianskom zákonníku len v prospech spotrebiteľa. Akákoľvek dohoda v spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenie spotrebiteľa, alebo ktorou sa spotrebiteľ vopred vzdáva svojich práv, nie je možná. Spotrebiteľské zmluvy by mali byť vyvážené a nemožno akceptovať, aby spotrebiteľ mal menej práv ako dodávateľ.

Náležitá ochrana spotrebiteľa vyplýva aj v súvislosti s poskytnutím nutnej ochrany spotrebiteľa vnútroštátnymi predpismi, čo je ukladané judikatúrou Súdneho dvora a koncepciou ochrany spotrebiteľa v rámci Európskej únie a jej orgánov.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vo výroku vecne správne postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. A to aj vo výroku o trovách konania, lebo správne bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa aj v tomto výroku.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešná odporkyňa si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto o jej trovách ani nebolo rozhodované. V odvolacom konaní neúspešný navrhovateľ nemohol mať priznané trovy konania, preto o jeho trovách konania bolo rozhodnuté tak, že mu odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.